

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयः, (रामटेक) महाराष्ट्रम्

रामटेक कार्यालय-प्रशासकीय भवन, मौदारोड, रामटेक- 441106, जि.नागपूर

नागपूर कार्यालय-शैक्षणिक परिसर, पाचवा माळा, ना.सु.प्र. संकुल, मोरभवनजवळ, नागपूर-12.

Ramtek: Ph. 07114-256476, Fax. 255549

Nagpur: Ph. 0712-2248094

पत्र क्र. ककासंवि/व्हीसीओ/ज.सं./2020/02

दि. : 04/01/2020

**प्रो. देवीसहाय पाण्डेय, प्रो. कंदाडै रामानुजाचार्य आणि पं. मणिशास्त्री द्रविड
यांना**

“महाकवी कालिदास संस्कृतव्रती राष्ट्रीय पुरस्कार” प्रदान करण्यात येणार

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाद्वारे दरवर्षी पं. रामनारायण शर्मा वैद्य यांच्या स्मृतिप्रीत्यर्थ पं. रामनारायण शर्मा आयुर्वेद संशोधन प्रतिष्ठान, स्थानिक जिल्हा प्रशासन आणि महाराष्ट्र पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने “महाकवी कालिदास संस्कृत-व्रती राष्ट्रीय पुरस्कार” प्रदान केला जातो. महाकवी कालिदास संस्कृत-व्रती राष्ट्रीय पुरस्कार अखिल भारतीय प्राच्यविद्या परिषदेच्या अधिवेशन प्रारंभ कार्यक्रमात प्रदान करण्यात येणार आहेत. प्रस्तुत कार्यक्रम **शुक्रवार, दि. 10 जानेवारी 2020 रोजी दुपारी 12.00 वाजता सुरेश भट सभागृह, रेशिमबाग येथे आयोजित करण्यात आला आहे.**

कुलगुरु प्रो. श्रीनिवास वरखेडी यांच्या आध्यक्षतेखाली संपन्न होणा-या या पुरस्कार सोहळ्याला प्रमुख अतिथी म्हणून मा. केंद्रीय मंत्री श्री. नितीन गडकरी, विशिष्ट अतिथी या नात्याने मा. आमदार श्री. आशिषजी जयस्वाल, श्री. गिरीशजी व्यास, स्वामी आत्मप्रियानंदजी, मा. कुलगुरु, विवेकानंद विद्यापीठ, कोलकाता, श्री. हरिश्चंद्र अग्रवाल, मुख्य अधिकारी, डाक विभाग (पोस्ट मास्टर जनरल) उपस्थित राहणार आहेत.

तसेच बैद्यनाथ प्रतिष्ठानचे व्यवस्थापकीय संचालक श्री. सुरेश शर्मा, नागपूरचे जिल्हाधिकारी श्री. रवीन्द्र ठाकरे, महाराष्ट्र पर्यटन विकास मंडळाचे प्रादेशिक व्यवस्थापक श्री. प्रशांत सवाई, विशेषत्वाने उपस्थित राहतील.

ज्या विद्वज्जनांनी संस्कृत भाषेच्या प्रचार, प्रसार, विकास तसेच संशोधनासाठी आयुष्यभर सेवा केली त्यांचा यथोचित गौरव व्हावा हा प्रस्तुत पुरस्कार प्रदान करण्यामागचा उद्देश आहे. समाजात संस्कृत भाषेला गौरवयुक्त स्थान मिळवून देण्यात ज्यांनी अमूल्य योगदान प्रदान केले अशा महान विभूतींना महाकवी कालिदास संस्कृत-व्रती राष्ट्रीय

पुरस्कार विश्वविद्यालयाकडून दिला जातो. शाल, सन्मानपत्र व रोख पुरस्कार असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.

सन 2019 पासून प्रस्तुत पुरस्कार ज्येष्ठ संस्कृत विद्वान् आणि युवा संस्कृत विद्वान् या दोन संवर्गात देण्यात येणार आहेत. ज्येष्ठ संस्कृत विद्वान् संवर्गात प्रख्यात संस्कृत पंडित व वेदभाष्यकार प्रो. देवीसहाय पाण्डेय तसेच प्रख्यात वेदान्त, व्याकरणशास्त्रपंडित प्रो. कंदाडै रामानुजाचार्य, हैद्राबाद आणि युवा संस्कृत विद्वान् संवर्गात प्रख्यात न्याय व वेदान्त शास्त्र पंडित प्रो. मणिशास्त्री द्रविड, चेन्नई यांना प्रस्तुत पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहे.

पुरस्कारप्राप्त विद्वानांचा संक्षिप्त परिचय

आधुनिक वेदव्यास प्रो. देवीसहाय पाण्डेय — ‘दीप’ या उपनामाने प्रचलित, अयोध्या, फैजाबाद चे रहिवासी असलेले प्रो. पाण्डेय हे वेदज्ञ, दर्शनशास्त्राचे ज्ञाता व साहित्यिक आहेत. त्यांच्या संपूर्ण जीवनाचे तपस्याभूत असे चारही वेदांवर भाष्य त्यांनी लिहिले असून चौखम्बा प्रकाशनातर्फे ते लवकरच प्रकाशित होत आहे. या त्यांच्या महद् कार्याने त्यांना आधुनिक युगातील ‘वेदव्यास’ उपाधी प्राप्त झाली आहे. याशिवाय, अनेक संस्कृत महाकाव्य, खंडकाव्य, कथा, एकांकिका, बालकविता इ. संस्कृत रचना प्रकाशित आहेत. सांख्यकारिका, उपनिषदे, भगवद्गीता इ. विविध ग्रंथांचे अध्यापन व विविध 30 ग्रंथ प्रकाशित झाले आहेत.

शास्त्रविद्वन्मणी प्रो. कंदाडै रामानुजाचार्य — विशिष्टाद्वैताचार्य प्रो. रामानुजाचार्य हे वेदान्त, व्याकरण, न्याय आणि साहित्यशास्त्रांचे गाढे अभ्यासक आणि राष्ट्रीय मान्यताप्राप्त संस्कृत विद्वान् आहेत. विविध शास्त्रांवरील 20 हून अधिक ग्रंथ प्रकाशित झाले असून शास्त्रपांडित्यामुळे विविध गौरव देखील प्राप्त केले आहेत. उस्मानिया विद्यापीठ येथे विविध पदांवर कार्य केलेले रामानुजाचार्य हे शास्त्रार्थ पंडित म्हणून ख्यातिप्राप्त आहेत.

वेदान्तभास्कर डॉ. मणिशास्त्री द्रविड — वेदान्त, मीमांसाशास्त्र, व्याकरण आणि न्यायशास्त्रांचे प्रगाढ विद्वान असणारे डॉ. द्रविड हे मद्रास संस्कृत कॉलेज येथे सहयोगी प्राध्यापक म्हणून कार्यरत आहे. त्यांचे 10 ग्रंथ प्रकाशित झाले असून, अत्यंत लहान वयात भारत सरकारचा महर्षी बादरायण व्यास सन्मानाने त्यांना गौरविण्यात आले आहेत. तसेच वेदान्तशास्त्रावरील अधिकारामुळे श्री शंकर मठ, मुंबईचा अत्यंत स्पृहणीय असा **शंकर पुरस्कार** देखील त्यांना प्राप्त झाला आहे. संस्कृतच्या विद्यार्थ्यांसमोर स्वतःच्या गाढ आणि सखोल अभ्यासाने त्यांनी आदर्श निर्माण केला आहे.

या सर्व विद्वज्जनांच्या संस्कृतसेवेचा सन्मान प्रस्तुत पुरस्काराने करण्यात येणार आहे. या सोहळ्याला संस्कृत विद्वान्, अभ्यासक, संस्कृतानुरागींनी उपस्थित राहावे असे आवाहन कुलसचिव प्रो. विजयकुमार आणि समन्वयिका डॉ. रेणुका बोकारे यांनी केले आहे.

स्वा/—

जनसंपर्क अधिकारी